

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته روانپرستاری

موضوع

بررسی تاثیر حساسیت زدایی با حرکات چشم و پردازش مجدد بر میزان ترس از هیپوگلیسمی در بیماران
دیابتی نوع ۲ مراجعه کننده به کلینیک مرکز آموزشی درمانی ولایت در شهر قزوین سال ۱۳۹۷

استاد راهنما:

دکتر محمدرضا شیخی

اساتید مشاور :

محمد مرادی بگلوئی

سعید شهسواری

نگارنده :

حمیدرضا سلیمی

دی ماه سال ۱۳۹۹

چکیده:

مقدمه: ترس از هیپوگلیسمی از بزرگ ترین موانع کنترل قند خون در بیماران دیابتی نوع ۲ بوده و منجر به علائم روانشناختی در بیماران دیابتی نوع ۲ می گردد. در این مطالعه تاثیر حساسیت زدایی با حرکات چشم و پردازش مجدد بر ترس از هیپوگلیسمی بیماران سنجیده شد.

روش: این مطالعه، یک مطالعه کارآزمایی بالینی است که بر روی ۷۲ بیمار دیابتی نوع ۲ مراجعه کننده به بیمارستان ولایت انجام شد. جهت جمع آوری نمونه، محقق به درمانگاه غدد بیمارستان ولایت مراجعه نمود و ۵۲۰ بیمار مورد بررسی قرار گرفتند و پس از کنترل معیارهای ورود ۷۲ بیمار انتخاب شدند این ۷۲ بیمار به صورت تصادفی با استفاده از کارت های قرعه کشی آبی و قرمز که در سبد قرعه کشی به بیماران ارائه شد در ۲ گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. گروه مداخله، مداخله حساسیت زدایی با حرکات چشم و پردازش مجدد را در دو جلسه ی ۴۵ دقیقه ای دریافت کردند. اطلاعات مورد نیاز با استفاده از پرسشنامه های ترس از هیپوگلیسمی (fear-survey-II)، شدت هیپوگلیسمی و پرسشنامه جمعیت شناختی در دو گروه قبل از مداخله، یک ماه بعد از مداخله و سه ماه بعد از مداخله جمع آوری گردید. اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی در نرم افزار آماری spss ver 23 تجزیه و تحلیل شد. جهت مقایسه ترس از هیپوگلیسمی در گروه کنترل و مداخله از اندازه گیری مکرر و آنالیز واریانس و کوهن دی تست استفاده شد.

یافته ها: نتایج این مطالعه نشان داد میانگین سنی افراد در گروه مداخله برابر با 43.17 ± 10.55 و در گروه کنترل برابر با 45.86 ± 13.6 بود. در گروه مداخله، اکثریت شرکت کنندگان، (55.6%) مرد بودند و در گروه کنترل اکثریت شرکت کنندگان (58.3%) زن بودند. متوسط مدت ابتلا به دیابت در گروه مداخله برابر با 10.5 ± 7.22 و در گروه کنترل برابر با 10.4 ± 8.91 بود. میانگین ترس از هیپوگلیسمی در گروه مداخله قبل از مداخله برابر با 34.17 ± 10.58 و در گروه کنترل برابر با 30.22 ± 10.5 بود. در گروه کنترل میانگین نمره ترس از هیپوگلیسمی پس از کنترل متغیرهای مخدوش کننده، یک ماه بعد از مداخله برابر با 32.63 ± 4.01 و سه ماه بعد از مداخله برابر با 32.87 ± 4.36 بود. اما در گروه مداخله، میانگین نمره ترس از هیپوگلیسمی پس از کنترل متغیرهای مخدوش کننده، یک ماه بعد از مداخله به 13.59 ± 4.01 و سه ماه بعد از مداخله به 12.49 ± 4.36 کاهش یافت. در این مطالعه، بدون در نظر گرفتن مخدوش کننده های بالقوه در مدل تصحیح نشده، مداخله منجر به کاهش ۱۵ نمره یک ماه پس از مداخله و کاهش ۱۷ نمره سه ماه بعد از مداخله در میزان ترس از هیپوگلیسمی گروه مداخله گردید. اما بعد از اصلاح متغیرهای مخدوش کننده، مداخله منجر به کاهش ۱۹.۵ نمره یک ماه بعد از مداخله و ۲۰.۳ نمره سه ماه بعد از مداخله در گروه مداخله گردید.

بحث: با توجه به نتایج مطالعه، مداخله حساسیت زدایی با حرکات چشم و پردازش مجدد می تواند به عنوان یک روش غیر دارویی در درمان ترس از هیپوگلیسمی بیماران دیابتی نوع ۲ استفاده گردد. البته جهت تایید نیاز است که مطالعات بیشتر با دوره‌های پیگیری طولانی انجام شود.

واژگان کلیدی: ترس از هیپوگلیسمی، دیابت نوع ۲، حساسیت زدایی با حرکات چشم و پردازش مجدد

Abstract

Background:

Fear of hypoglycemia is one of the biggest barriers to glycemic control in type 2 diabetic patients and leads to psychological symptoms in type 2 diabetic patients. In this study, the effects of EDMR on the fear of hypoglycemia in patients with diabetes type 2 were examined

Method:

A clinical trial study was carried out with participation of 72 patients who had diabetes type 2 in Velayat Hospital. To collect the sample, the researcher referred to the endocrinology clinic of the velayat hospital on even days and 520 patients were examined and after controlling the inclusion criteria, 72 patients were selected. These 72 patients were randomly divided to intervention and control group using blue and red lottery cards. Which was presented to patients in the lottery basket. The intervention group received EDMR. The required information was gleaned using a questionnaire of fear of hypoglycemia, intensity of hypoglycemia, and demographics filled out before the intervention, and 1 month and 3 months after it. The data were analyzed using descriptive statistics on SPSS Version 23. For comparison of fear of hypoglycemia in intervention and control groups, repeated measure ANOVA and Cohen d test were used.

Result:

The mean age of the participants in the intervention group was 43.17 ± 10.55 and in the control group was 45.86 ± 13.6 . In the intervention group, the majority of participants (55.6%) were male and in the control group, the majority of participants (58.3%) were female. The mean year of diabetes was 10.5 ± 7.22 in the intervention group and 10.4 ± 8.91 in the control group. The mean fear of hypoglycemia in the intervention group before the intervention was 34.17 ± 10.58 and in the control group was 30.22 ± 10.5 . In the control group, the mean score of fear of hypoglycemia after controlling disruptors variables was 32.63 ± 4.01 one month after the intervention and 32.87 ± 4.36 three months after the intervention. But in the intervention group, after controlling the disruptors variables, the mean fear score of hypoglycemia decreased to 13.59 ± 0.401 one month after the intervention and to 12.49 ± 4.36 three months after the intervention.

In this study, without considering the potential disruptors in the incorrect model, the intervention caused a reduction of 15 points 1 month after the completion of the intervention and a reduction of 17 points 3 month after the completion of the intervention on the scale of fear of hypoglycemia; but

post-correction of potential disruptors, intervention caused a reduction of 19.5 scores 1 month after the completion and a reduction of 20.3 scores 3 months after the intervention.

Conclusion:

Based on the results of this study, eye movements desensitization and reprocessing can be used as an effective method in the treatment of fear of hypoglycemia in type 2 diabetic patients. Of course, further studies with long follow-up periods are needed to confirm this.

Key word: EMDR, Fear of hypoglycemia, diabetes whit type 2 diabetes

Qazvin University of Medical Sciences

School of Nursing & Midwifery

Thesis submitted to achieve the Degree of M.Sc.

In

Psychiatric nursing

Title:

**The effect of eye movement desensitization
and reprocessing on the fear of
hypoglycemia in type 2 diabetic patients**

Referred to the clinic of the velayat educational and medical center in Qazvin

Under supervision of:

Dr. Mohammad reza Sheikhi

Advisers:

Mohamad Moradi

Saeed Shahsavary

By:

Hamid reza salimi

Decamber 2020

